

Megjelenik naponként, — az ünnepek
kivételével.

NEMZETI HIRLAP

Nyiltár petit sora 40 fillér

karnám e magamat, hisz szép az, a mi
látni eng. dek. Majd ha megvénültem, les
még rá időm.

Rosszáló moraj hangzott s az öreg bizal
zatlanul kérdezte:

kintenek januárius elseje elé. Ezt a decem-
ber 28-iki ülés előli meg, a melyet, a mint
ezt megírtuk, ismét királyi kéziratral napo-
nak majd el. Januárius elsején tartja aztán
nagy politikai beszédét Tisza István gróf, a
mely beharangozója lesz a választásoknak.
A szabadlevélpart januárius elsején min-
denekelőtt ősz elnökét, Podmaniczky Fri-
gyes bárót köszönti, majd pedig délel-
teli ülést tart a miniszterelnöki palotában, ahol
Tisza István gróf kormányelnököt és a
kormány tagjait fogja üdvözölni. Hogy a kor-
mányt ki fogja üdvözölni, arra nézve meg-
állapodás nincs. Három nevet emlegetnek:
Láng Lajosot, Hodossy Imrét és Dániel Ernő
bárót.

A szövetségi ellenzék még nincs meg-
állapítva, hogy miképpen történjen az üdvö-
zés, pártoként-e vagy pedig együttesen. Való-
színű, hogy úgy történik, hogy Apponyi Al-
bert gróf üdvözlő Kossuth Ferencet az egész
ellenzék nevében.

Sajátos dolog, hogy a szövetségi el-
lenzék még mindig nem hisz a választások-
ban, de azért mégis nagyban készül. A koalí-
ción leginkább Bánffy Dezső báró kesereg,
a ki Kossuthéktól vagy harmincz kerületet
hódított volna rendes viszonyok között, most
pedig Kossuthékkal szemben nem állhatván
jelöltet, megtörténhetik, hogy öt emberből
egyet-kettőt vesz. Mi lesz majd ilyen kör-
ülmények között a fényes körhelyiségből?

A fővárosban érdekes választásra lesz ki-
látás és valószínű, hogy itt aligha kerül be
egyetlen-egy ellenzéki jelölt is, mert némi-
nemű kildatás a sikerre csak Vásonyi Vil-
mosnak van, ha azonban vele szemben tény-
leg Hieronymi Károly lép fel, akkor ő is el-
bukott, míg a kilenczedik kerületben, a hol
ez idő szerint Hock János a képviselő, Nyíri
Sándor honvédelmi miniszter győzelme máris
biztosított.

A mai napon egyébként rendkívül sok
képviselő a vidékre utazott és így valószínű,
hogy a politika karácsonyig szünetel.

Az egyesült ellenzék tagjai körében élénk
beszéd tárgya volt a vezérő-bizottság kibo-
csátott manifestumának aláírás sorozata. Az
ellenzék felhívatalos laptudósítója, a Politikai
Ertesítő, az aláírások között Komjáthy Béla
nevét is hozta, holott többen tudják az el-
lenzéken, hogy ez az aláírás nem történt
meg. A szövetségi ellenzékben azonban álta-
lában az a felleg, hogy az aláírás más is
oda tehetett, mert az egész ellenzék szolidaritás
s hogy Komjáthyval személyesen alá nem
írták, az tisztán az idő rövidségén mul-
hatott. A mint azonban értesülünk, itt nem
ez utóbbi körülmény játszott a főszerepet,
hanem az, hogy Komjáthy a koalíziós ve-
zérő-bizottság ülésében egyáltalán nem vett
részt. Ezt a vezérő-bizottság egyik tagja is
megemlítette tudósításán előtt Kossuth Pe-
renc vezérő-bizottsági elnök is megjegyezte,
hogy Komjáthy tegnap tényleg nem volt je-
len a konferencián s véleménye szerint sen-
kinek nem volt joga Komjáthy nevét a ma-
nifestum aláírni.

Már most az a kérdés, kinek a megha-
talmazása alapján kerül a felhívatalos ér-
tesítésbe Komjáthy Béla neve, s vajon
nem történt-e más meghatalmazás nélküli alá-
írás is?

— Ki vagy hát tulajdonképpen és honnan
jöttél ide?
— Klonáriónnak hívnak Philippoiben, —
mondotta egyszerűen a leány — de csakjám
még Amphipolisban is híresek... Ma ked-
vesemmel találkoztam amott tal a folyó par-
tján, aztán elbolyogtam az erdőben.

Heliodoros felszisszent s indulatosan
vonta össze a sanyargatott testén a czili-
ciumot:

— Még kérkedik bűnével!... Ti esze-
lenek, mit hallgattok, hisz mérget szívtok
be minden szavával... Pedjétek el szem-
teket, ne nézzetek reá. Ily tetszetős alakot
csak a gonosz ad hiveinek.

Helyeslőn bólintottak mindannyian.

— A gonosz, — dagogta Klonarion s
rözsás lábaeszkáival, mint egy riadt gyermek
tapogató a fű között. — Ne higgyetek neki,
ő téved. Engem az Istenek formáltak szépre.

— És én szeretem is a mi szép, a mi moso-
lyog, a rutat, a szomorút pedig gyűlölöm...
— Tán azért virágoztad föl ott azt a koponyát,
— ordította Heliodoros és a kunyhóba
mutatott. — Oda nézzetek, ez a pogány
leányt üz meg a halálból is.

Klonarion fáradtan vont vállát:

— Én csak a szomorúságot takartam el!
— Igen!... hát a keresztet miért moe-
skoltad be virágokkal?

— Moeosoknak nevezted rózsámat... hisz
Aproditének mindig vélek álodom...
Forrongó gyűlölködés szállta meg a fér-
fiakat az Aphrodite nevére. A fiatalabbak
tuharsógát az aggyastán szavait Helio-
doros vad rajongással tépte ki Klonarion
kezeiből a feszületet.

— Megszépségtelenítette bűnös érintésé-
vel az Isten szent fiát.
— Ez a ti Istenetek! — kiáltotta Klonarion
s szép tudatlan szemé mint két sötét
virág nyílt nagyra. — Lehetséges-e!...
És megfeszítve ábrázoltok, mint akár egy
rabzsolgást s türetek, hogy a szemetek láttára
szenvedjen?

(Angol lapvélemény.)

A „Spectator” előkelő angol hetilap „Az
ellenzék Magyarországon” cziművel cikket ír
a politikai helyzetről, a melyben a követke-
zőket mondja:

— A világ tiszteli az olyan férfit, a ki
tudja, hogy mit akar és jóindulattal nézi a
harcot, melyet Tisza István gróf folytat azok-
kal az elemekkel, a melyek az alkotmányos-
ság nevében mindent elkövetnek, hogy Ma-
gyarországon lehetlenné tegyék a parlamen-
tarizmust. Tisza István gróf a parlamentaris-
táriumot egészséges és liberális álláspont-
ján van. Semmiféle demokratikus intézmény
nem tőrheti meg magán belül az anarchiát,
mert a rendelenség nem válhat urrá sem
demokratikus, sem aristokrata uralom mel-
lett. Az ilyen válságban a közvéleménynek
az egész országban, még ha más okok miatt
ellenzéki állásponton volna is, az ellenzékkel
szemben a miniszterelnök mellé kellene ál-
lania.

Tisza kijelentette, hogy a mennyiben le-
hetlenné válna a parlamenti ülések meg-
tartása, azonnal a nemzetre fog appellálni.
Erre a Spectator megjegyzi, hogy azt hiszi,
bármilyen történik is, ez volna a legokosabb
magatartás. Bizonyíték volna ez a kormány
alkotmányos lojalitásának és az ellenzék ke-
zéből ki fogja csavarni az egyetlen fegyvert.
Ha felosztják a Házát, egy erős fegyver-
rel lép az ország elé, a milyen aligha volt
egy kormányvezér kezében oly ellenzékkel
szemben, a kik oly eszelekedetekkel diszkredi-
tálták magukat, melyek hibák és büntettek
egyszerre. Bizonyos, hogy az ellenzék meg-
fosztotta magát legjobb kártyájától.

Tisza István grófnak a házszabályreform
dolgában tanúsított viselkedését alkotmányos
okok idézték elő és az ellenzékhez illik volna,
hogy ők, a kik az alkotmány védőinek mozdí-
ják magukat, kövessék a kormányelnök pél-
dáját, a helyett, hogy a törvényesség nevé-
ben megszegjék a törvényt és az alkotmány
iránti buzgóságból lerombolják azokat a tra-
diciókat, melyek lehetővé teszik az alkot-
mányosságot. Ha Tisza István gróf megsér-
tette a formát, az ellenzék viszont mindent
elkövetett a forma és a szellem megrontá-
sára. A butorok rombolásával és a romboló
csoporthoz tartozókkal az ellenzéknek
nemesek a logikai igazolásoktól fosztották
meg magukat, hanem neveltségük is tette
magukat. A neveltségesség pedig rossz szolgál-
tot tesz az agitációnak.

A cikket így végződik: Az ellenzékkel
azzal az ürüggyel, hogy megvédik a nép
jogait, voltaképpen féltékeny udvarozót ját-
szanak, a kik a versenyfutást ki akarják
turni a király kegyéből. Féltékenységük vétek
az alkotmányosság ellen és végső céljuk vétek
a politikai tisztesség ellen.

A háború.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Port Artur ostroma.

London, decz. 21. Tokióból a keleti Kik-
vansan erőfoglalásának még nagyobb je-
lentőséget tulajdonítanak, mint a kétszázhá-
rom méteres domb megostromlásának és ál-
talánosan feltűnőnek mondják, hogy Stössel
tábornok nem rendelte el az erő visszafog-
lalását. A legtöbb jelentés szerint a keleti
Kikvansan erő a belső városok igen je-
lentően erősötte. A Times ezzel szemben
azt állítja, hogy valószínűleg ismét csak egy
műről volt szó. Az elért siker legelő sorban
Samezima tábornoknak köszönhető, a ki az
ostromot vezette.

Samezima régi samuraj családból származik és már aggyastán, a ki alig tud egye-
nesen járni. Régebben műszaki tiszt volt és
a háború kitörésekor külön kommandó nél-

— Boldogok, a kik szenvednek! — mon-
dotta az öreg, ki hasztalan intette nyugalomra
háború társait.

— Hisz akkor jobb a halál, mint a ti
életetek... Pedig én nagyon félek a halál-
tól — és Klonarion borzongva nézett körül
az alkonyatban.

— A halál az igazi élet, — szólt az
agg, de hangja a zsvajba vesztett. Heliodo-
ros lázítóan tultaharagot őt:

— Üzzétek el ezt a leányt! A bűn tőle
vele közénk. Nem Isten, a sátn teremtette
az asszonyt, hogy elveszíten általa bennün-
ket... Szeme szörnyű vágyggyal tapadt a
leányra s vonagló ajkán egy pillanatra fenn-
akadt a szó. Üzzétek el... üzzétek el, —
kiáltotta aztán kétségbeesetten.

— Menj leányom és térd meg bűneidről!
sugta az aggyastán, de Klonarion nem hal-
lotta többé, mert futásnak eredt s mintha
üldözne, riadtan menekült az erdő felé. Pe-
dig nem követte senki, csak a lángoló, gyű-
lölködő tekintetek s a Heliodoros sóvárgó só-
haja...

... Lágyan szállt tova a szellő a fák
alatt s a rengetegen két Satyr haladt át. Az
ifjabb ámulva kérdezte:

— Mondd, kik azok az örültek ott, a kik
elűzték azt a szép napugart?

Az idősebb, ki sok bölcseséssel beszélt már
életében, így felelősen válaszolt:

— Azok, kiket örülteknek neveztek, az
új Isten papjai, — a szép napugár pedig:
az Asszony volt!... Ma elűzték, de holnap
vissza fogják hívni templomukba s megboe-
sanak neki, szent avatják, a miért sokat
szeretett... Hanem míg a hajnal dereng,
addig egyedül a miénk... a szerelem. Kö-
vessük őt!

És a két Satyr az asszony után iramodott
az éjszakában...

kül osztották be Nogi tábornok vezérkarához,
hogy mint szakértő, tanácsával támogassa a
japán hadsereget. A japán önkéntesek, a kik
tudták, hogy a biztos halálba mennak, nevük-
et fölirták a sapkájukra, nadragjukra és ka-
bátjukra, mert ismerték a gránátok bor-
zasztó hatását és arról akartak gondoskodni,
hogy holtestüket, ha még annyira megoson-
kul is, fölismerehessék. Az első ostromló had
oszlop az aknák fölrobbantása következté-
ben fölhányt földtömeg eltemette. Közvetle-
nül utána előre rohant a második hadoszlop,
a mely szuronyal támadta meg az orosz-
kat, a kik végül kénytelenek voltak az erő-
döt odahagyni.

Megszökött orosz hajó.

London, decz. 21. Grovovoj orosz torpedó-
űldöző, a mely néhány héttel ezelőtt a por-
tarti kikötőből elmenekült és a melyet azóta
Sanghajba internáltak, tegnap összes hajók-
mányaival és ténkeivel elszökött Vladivosz-
tokba. A kínai kormány az orosz konzul-
tól két orosz matröz kiadását követelte, a kik
ittas állapotban egy kínai embert megöltek.

Szebasztopol.

London, decz. 21. A Reuter ügynökség
jelentéi Tokióból: A Szebasztopol, valószí-
nűleg az utolsó torpedómadások következté-
ben, tíz fokos elhajlást mutat.

A mandzsuriai harcztér.

London, decz. 21. A japán fűhadiszállás-
ról táviratozók, hogy Kany herceg hat lo-
vaszerddel elvágta egy nagy orosz lovasos-
tály visszavonulását útját. Ez az orosz lovas-
ságot öt nap óta iparkodott a japánok esata-
vonatát Siatungnál, Mukdentől északi nyugatra
megkerülni, de a japán lovasok egy napig
tartó véres ütköztet után elvágta az orosz
lovas oszlopát a fűhadiseregétől. Közölköz nagy
vesztések árán áttörtek a japán lovasere-
dek és visszajutottak Mukdenbe.

Élelemhiány.

Páris, decz. 21. A „New York Herald”
nak jelentik Mukdenből, hogy az oroszok
nagy mennyiségű eleséget és muníciót szállí-
tanak vasúton észak felé, Tienlingen túl. A
Mukdentől 12 kilométernyire délre levő nagy
raktárakat az utolsó napokban kiürítették
az oroszok. A hadiszerek elszállítása azt je-
lenti, hogy az oroszok megkezdtek a visszav-
onulást észak felé. Mukden környékén a
lakosság teljesen ki van zsákmányolva s így
ott a nagy sereget lehetetlenség élelmezni,
vasutakon pedig annyi eledelt juttatni Muk-
denbe képtelenség.

Kínaiak és japán hadifoglyok beszélik,
hogy a japán hadsereg „Oku” serege nagy
számban megkezdte a visszavonulást.

HIREK.

Kolozsvár, decz. 22.

— „Nemzeti Hirlap”. Előfizé-
tést nyitunk a „Nemzeti Hirlap” 1905.
évi folyamára. Lapunk olvasói meggyő-
ződhetnek, hogy a „Nemzeti Hirlap”
mindenkor gyorsan, részletesen és ki-
fogástalanul hű és megbízható források-
ból számol be a nap eseményeiről.
Összes rovatainkban lelkiismeretesen
megfelelni törekszünk mindazoknak az
igényeknek, melyeket az erdélyrészi kö-
zönség a „Nemzeti Hirlap”-pal szem-
ben támaszt.

A „Nemzeti Hirlap” előfizetési árai:

Egész évre	28 kor.	— fill.
Fél évre	14 „	— „
Negyed évre	7 „	— „
Egy óra	2 „	40 „
Egy szám ára	— „	10 „

— Időjárás. Az enyhe időjárásban ma
sem történt változás. Az erdélyi szerint leg-
több vidékekről érkezett jelentések részint a
hőmérséklet a fagypontra felül van. Csik-Gy-
mesen —5 fok középhőmérséklet jelzett a
hőmérő, míg Kolozsvárt +2 fok volt a hő-
mérséklet. Az állami vasutak üzletvezetőségé-
hez érkezett jelentések a következők:

Üzletvezetőség: Sz.-Somlyó vidéke +1 csendes,
derült. Vaskoh +2 csendes, derült. Gyoma +1 cse-
des, derült. Nagyvárad —4 csendes, borult. Torda
—3 csendes, borult. M.-Ludas —1 csendes, derült.
Maros-Vásárhely —2 szeles, borult. Szász-Régen
—2 havazás. Tóvis —2 csendes, borult. Dicső-
Szent-Márton vonalazavar. Sővárad vonalazavar.
Kis-Kapus vonalazavar. Segesvár vonal zavar. Sze-
kelyudvarhely vonalazavar. Brassó —2 csendes, ha-
vazás. Sepső-Szent-György —4 erős szél, borult.
Csikszék —4 szeles, borult. Csik-Gyimes +5 cse-
des, borult. Kézdi-Vásárhely —1 csendes, borult.
Zernest —2 északi szél, borult.

— Felolvasó est. A legközelebbi
Szent-Antal felolvasó est f. hó 29-ikén, szom-
baton este 6 órakor lesz a román kath. fő-
gimnázium disztérben, felolvasni fog főtiszt,
Kécsy Ede kegyesrendi tanár a „Karácsony”
című témáról. Az est részletes műsorát ké-
sőbb fogjuk közölni.

— A magyar darabant testör-
ség. Az idei télen, februárius hó folyamán
fényes udvari ünnepségek lesznek a budai
királyi várban. Fejérváry Géza báró, a ma-
gyar darabant testőrség kapitánya azt

tervezi, hogy ezeken az ünnepségeken
már az ő fényes egyenruhájú darabantjai
szerepeljenek s ők teljesítsék az udvar körül
a díszszolgálatot. A testőrségi egyenruha ter-
vezetel a királyi módosításának tekintetbe
vételével elkészültek, s mielőtt ő Felsője
Budapestre jön, e terveket elője terjesztik
végleges jóváhagyás végett.

Szent-Antal arvákarácsonya.

A Szent-Antal gyermekmenház kezelő-bizottsá-
gától vett értesítés szerint, a Szent Antal
arváinak karácsonya az arváház helyiségei-
ben (Csermalom-utca 20. sz. alatt) ünnep
első napján, vagyis f. hó 25-én vasárnap
delután 5 órakor fog megtartatni, mely alkal-
lomra az arvákat érdeklődők ezenel
meghivatnak.

A „Karácsonyi bazár” be-
vétele.

A „Mária Valéria” arváház-egylet
által rendezett „Karácsonyi bazár” összes
bevétele 3279 korona 03 fillér, kiadás 601
korona 28 fillér, tiszta bevétel 2677 korona
75 fillér. E szép sikert a rendező-bizottság
buzgó elnöke, Komáromy Andorné hálás kö-
szönetet fejezi ki, először a fáradságtalan
működő tagoknak, kik a teremben, a buffet-
nél, a pénztárnál működtek. Köszönetet
fejezi ki az arvákat nevében azoknak az urak-
nak, urhölgyeknek, művészek és művésznők-
nek, kik a hangversenyeken közreműködtek
és emeltek az est sikerét és végül hálafejt
fejezi ki az egész nagyközönségnek, mely állé-
reivel hozzájárult a szép sikerhez.

— Halálozás. Zich Ferenc nyug.
városi tisztviselő tegnap deléltől 47 éves ko-
rában hosszas szenvedés után meghalt. Az
elhunyt mintegy husz esztendőig állott a vá-
ros szolgálatában s ezalatt minél lelkisze-
retes szorgalommal végezte hivatali teendőit.
Temetése holnap delután fél 3 órakor lesz.

A kereskedelmi alkalmazot-
tak egylete.

Kolozsvárt a kereskedelmi
alkalmazottak egyelete akarnak alapítani,
mely megvédje az alkalmazottak érdekeit. Az
előkészítő-bizottság az alakulás munkálatait
már meg is kezdte. Állírhok utján az a né-
zet terjedt el, hogy ez az egyelet a főnökök
érdekeit háttérbe akarja szorítani. Ezekkel
az állírhokok szemben az előkészítő-bizottság
most nyomatott nyilatkozatban vázolja a
tényleges programot és közli a főnökökkel.
A nyilatkozat szerint a program főbb pontjai:
az ingyenes állásközvetítés, a segítségre
szorult kártársak támogatása, a kereskedő-
ifjak és tanoncok szellemi és erkölcsi neve-
lése, gondoskodás a munkaképtelen kártár-
sokról. Az alapszabály egyik figyelemreméltó
pontja, hogy a kik munkaszünetelés (sztrájk)
alkalmával, annak tartama alatt, az össze-
beszélésben részt vesz, annak segély nem
adható.

Öngyilkos pénzes levélhordó.

Ma reggel a Kossuth Lajos-utczában két pia-
zólóvésszel oltotta ki életét egy Privászi
János nevű pénzes levélhordó. Könnyelmű
előző nap a piactéren pillanatán vetette végét,
a mikor a büntető igazságszolgáltatás felelőre
akarta vonni elkövetett bűnéért. Még csak
épen annyi ideje volt, hogy halántékára emel-
lette gyilkos fegyverét. A következő percz-
ben már a hatóság emberei csak kihűlt tete-
mét állták körül, s Privászi nem tudott fel-
világosítást adni bűne felől a gondjaira bi-
zo- s eltűnt pénz hovatartásáról... Pri-
vászi sok tanulságot rejtő bűnös esete a
következő:

Már hét éve annak, hogy a kolozsvári
postaigazgatóság levélhordókat alkalmazta
Privászi Jánost. Szorgalmas, ügykő em-
bernek mutatja kezdetben magát, s teljes
mértékben kiérdemelte főlebbvalói bizalmát.
Mint megbízható, becsületes embert, az igaz-
gatóság csakhamar pénzes levélhordóval
bizta meg. A Kossuth Lajos-utczában volt
munkadési tere. Itt is lakott Privászi fele-
ségével és három gyermekével a Kossuth
Lajos-utca 3. számú házában. Ide tért be fo-
lélességteljes munkájának elvégzése után min-
den este, s a házi tüzhelynél üdült fel a terhes
munkában elfáradt lélek. Történt azonban, hogy
Privászi valami miatt meghasonlott néhány ho-
nappal ezelőtt hitvesével. Ettől kezdve nem tért
be az esteli órákban otthonába, hanem munkája
elvégzése után a könnyelmű társaságok vi-
dám zaját kereste. Ez volt a kezdete annak
a lejónak, a melyen a végso súlyedőség jutott.
A könnyelmű társaságokban pénzre volt
szükség, s ez nem igen jutott szerény keres-
ményéből. Ekkor fogamzatott meg lelkeben
az a bűnös gondolat, a mely mihamar veszt-
tét okozta. Privászi elhatározta, hogy a
gondjaira bízott idegen pénzhez nyúl. Még
november 30-án történt, hogy Schlezinger
Adolfot Budapestről egy pénzes ajánlott
küldemény érkezett egyik kolozsvári bankhoz
ezimzeve. A küldeményt Privászinak osz-
tották ki kézbesítés végett. Privászi azon-
ban e helyett az ellenőrző könyvbe hamisí-
totta egyik banktisztviselőnek irását, s a pénzes
ajánlott levelet magának tartotta meg. Bűnét
nem fedezték fel azonnal. Körülbelül egy héttel
ezelőtt azonban Schlezinger megrekamálta küld-
eményét, miután meggyőződött arról, hogy nem
jutott el illetékes helyre. A postaigazgatóság
azonnal bevezette a vizsgálatot, mely csak-
hamar kiderítette, hogy csupán Privászi le-
het a bűnös. Az eestől miután a hivatali
vizsgálat kiderítette a tényt, azonnal jelentett
tettek a rendőrségnek Privászi letartóztatása
végett. A rendőrség be is vezette az eljárást,
de Privászi nesztet vévén a dolognak —
megszökött. Nem jelentkezett sem a posta-
igazgatóságnál, sem pedig otthon, hanem a
külfelkeken, zugkoresmákban, bűnös szere-
tlénel bujdosott. Sőt Kolozsvár területét is el-
hagyta, s többször megfordult Szamosfalván. A
rendőrség erélyes nyomozata hiábavaló volt.
Tegnap azonban megtudták, hogy Kolozsvárt
tartózkodik, sőt otthon is megfordult. Miután
pedig az éj folyamán már arról értesült a
rendőrség, hogy éjél 11 órakor hazavetődött
hitveséhez, ma reggel két detektiv a letar-
tózatás eszközlése végett azonnal kiszállt

lakására. Es Privászikit csakugyan otthon
találták. Mielőtt azonban a két detektiv ki-
nyilváníthatta volna, hogy letartóztatják, Pri-
vászi ismét a szökésre gondolt. Vad erővel
ragadta ki magát a detektivok kezei közül s
a ház mellett levő kert végéig iramo-
dott. Itt zsebéből egy kétesővő pi-
sztolyt vont elő, — s mielőtt tettek az
ő nyomomkövető rendőrök megka-
dályozhatták volna — pisztolyát baláste-
tőkére irányozta, s kétszer magára lött. Ez-
mélletlenül, holtan terült végig a földön két
lövés után Privászi János, a sikkes
pénzes levélhordó. Holtestét siránkozva,
szivettépo jajtattással álták körül fele-
sége és árán maradt három gyermeke.
A rendőrök ekkor erre telefonáltak a me-
tőknak, a kik azonnal kivonultak, de
csak a beállított halált konstátálhatták.
A hatóság emberei pedig kikutatták Privászi
zsebeit, de az ellopott pénzből nem talál-
ták semmit. Azután feltették egy hullásho-
lító kocsi s a beszállított holttestemet a tör-
vényeszköi orvosnati intézetbe. A rendőrség
pedig most tovább folytatja a nyomozatot az
íránt, hogy vajon az ellopott pénz hova for-
dította, s hol helyezte el a tragikus véget ért
Privászi János.

— A fenyő. A havasok tüvelvő fái sűrű
mennyiségben vándorolnak le a városok köve-
zett piacaira. Valóságos kis fenyőerdő rögtö-
nöztek Kolozsvárt is a Mátyás király-terem,
szobánál-szebb fenyőfákban. Ott állnak idomos
sorokban hegyes koronájúak, örökzöld ágai-
kal, melyek között majd felgyulnak a béke ün-
nepének előestéjén a színes gyertyácskák lángjai.
A gyerekek repeső örömmel várják azt a fön-
sleges pillanatot, a mikor kitárul a kis gyer-
mekszoba egy nappal azelett titokzatosan lezárt
ajtaja s arcukra, szívükbe, lelkükbe öződik
az illatos fenyőgallyak közül a gyertyák fénye.
Rájk mosolyognak az aranypapírból göngyölt
diók, az ezüstfüsttel befuttatott czukorkák, a
meglepetéseknek egyéb sokasága... A kis
fenyőt, a melyet most der-zuzmra ékesít, nem-
sokára feldisznák pipéres szalagokkal csillogó-
ragyogó ezüst fonalakkal és két nap múlva
beállítják már a heher gyermekszobába.

— A Magyar Védőegyesület fel-
hívja a hazafias közönséget, hogy karácsonyi
bevásárlási alkalmával hazai iparunk fele-
lőisére és a munkások inségének enyhítésé-
re végett követeljen és vásároljon minden ü-
lemben kizárólag csak hazai készítményeket.
Az egyesület a hazafias vevőközönség kényel-
mére a házában készült iparcikkek elárú-
sításával foglalkozó üzleteket ismertető védő-
táblákkal látta el. Ily védőtáblákat már lát-
hatók: a hatósági ellenőrzés alatt kizárólag
hazai iparcikkekkel árusított vasúti árucar-
nokokban és pedig Budapestén, a keleti és
nyugati pályaudvaron, továbbá Győr, Sza-
badka, Temesvár, Miskolc, Kis-Czell, Deb-
reczen, Ujvidék, Nagyvárad és Brassó állo-
más pályaudvarain.

Segítsünk magunkon és az Isten is meg-
segít bennünket. Fillerjeinkkel megzadagítsuk
az annyi is már hatalmasabb külföldet, ha-
nem karácsony szent ünnepére nyújtunk itt-
hon elköltött filléreinkkel legalább száraz ke-
nyeret nyomorgó népünknek.

Hazafias üdvözléssel a Magyar Védőegye-
sület Budapestén. Gróf Somssich Tihomér társ-
elnök. Dobieszky József ügyv. igazgató.

— Elhunyt hírlapíró. Fáy J. Béla
hírlapíró, ismert műfordító tegnap delután
hosszas szenvedés után Budapestén, a Mar-
gitt-kórházban 49 éves korában meghalt. Fái
kitűnő színházi szakember is volt, fordításai-
nak száma légió, 1896-ban a Magyar Szin-
házhoz, majd 1899-ben a Népszínházhoz ke-
rült titkárral, s most legutóbb a Nemzeti
Színház dramabírója volt. A fővárosi iro-
dalmi körök a gyász jeléül kitűzték a gyász
lobogót, mely egy kiválóan szorgalmas tagja
halálát jelenti. Temetése holnap lesz.

— Az Ecsedi lóp. A mult hét zava-
ros parlamenti ülésén sokszor emlegették az
Ecsedi lóp. Minthogy a közönség körében
sok téves hír kering, alkalmoszerűen látszik
ezen hatalmas lóp lecsapolásának helyes meg-
világítása. A „Műszaki Világ” szerkesztősége
kérdést intézett a kir. földtani intézet agro-
geológusaihoz, névszerint Timkó Imre dr.,
Liffa Aurél dr. és Güll Vilmos dr. agro-
geológusokhoz, — a kik tudvalevőleg az 1902.
évi tavaszi az ödőföldszáz négyzetkilomé-
ternyi területből 80,00

A legújabb megállapítás szerint az Ecsedi lápot s szikesedése veszélye fenyegeti, mely a lap délnyugati részén erősen megindult Majtény és Kaplony táján s innen észak felé terjed.

Az ideai takarmányhiány többféle ankénak volt szülő anyja és — egyébként is megrokkant — állattenyésztésünknek nagy mértékben hátramozdította. Pedig ime az Ecsedi lápterületet a természet mintegy predestinálta állattenyésztésünk biztos felségére. Azonban a lap elszikesedésének a terület okszerű öntözésével mielőbb gátat kell vetni.

Az évesi véres nap. Hat napi tárgyalás után tegnap befejezték az évesi vérengzés tényeinek bizonyítását. Tegnap délután a védőbeszédre került a sor. A tárgyalás megnyitása után Hegyesi Márton szólt föl, azoknak a védőknek a nevében, akiknek a védettségével szemben a kir. ügyész eljött a vádat s kérte a védői díjak megállapítását. A védők közül elsőnek Váradi Ödön dr. beszélt Silberstein Dezső védelmére. Az egész peranyagát felolvasó mesterlőrád védőbeszéd bevezetésében csafolta a kir. ügyész előadását a szociálistáimról, s a szociálisták igazgatóiról. Rámutatott a ma forradalmára, mely az egész kultúrát átformálta s a nagy tömegek jólétét előmozdító vívmányokat teremt. E czélokat józanul mérlegelve, lebecsülni és kicsinyelni nem lehet. Jogosultságukat elvitatni pedig nem szabad. Utal a szociálisták ideális követeléseire, az általános népoktatásra, általános szavazati jogra, melyek ép olyan politikai czélok, mint más politikai pártok törekvései, tehát bály irányban agítással történt is, az nem képez büntetendő cselekményt, mint a hogy a 48-as pártot nem vádolja a kir. ügyész a lázadás szervezésével, pedig a tárgyalás folyamán bebiztosított, hogy az ő részéről nagyobb igazság történt, mint a szociálisták részéről. Silberstein Dezsőt semmivel sem terheli nagyobb felelősség, mint Kerekes Elek, a kire a tanak majdnem kivétel nélkül hivatkoznak, hogy az Alexiu Kerekes aláírás felragasztásért, legelőt, meg új törvényeket ígérték. Minden körülmény figyelembe vételével kéri Silberstein Dezső fölmegtétét. Még négy védő beszélt ezután. A vád 32 vádlottal szemben eljött a elejtette a vádat. Itéletre ma kerül a sor.

Elfogott sikkasztó hazaszállítása. Pap Ferenc, a ki Kapatits budapesti levélhordótól Kapatits Anna segítségével 25.000 korona ékszert ellopott és Imrédy Pálnéval Amerikába szökött, elfogták. Papot, a ki egyik kolozsvári banknak is volt alkalmazottja, úgy az osztrák-magyar, mint az amerikai hatóságok nem igen üldözték a szökevény párt, csak mikor egyszer a detektívek kezéből való megmenekülésének szándékára lett, fogták ismét a nyomozáshoz s Papp Ferencet újra elfogták Cincinutában és az Ellis Islandra szállították. Az amerikai hatóság nem a postapóráz miatt vonja felelősségre, ehhez semmi köze, s csak mint büntetett előlétt, ki két és fél évig a budapesti fogházban raboskodott, itélte deportálására. Papp ugyan tagadja, hogy valaha börtönben ült volna, de newyorki főkonzultátusnál levő iratok megerősítik állítását. Imrédy Pálnéhoz a bevándorlási hatóságoknak semmi köze. Imrédy New-Yorkban lakik, de egész napját kedvese társaságában tölti Ellis Islandon. Papp Ferencet még e héten küldik bába és Imrédyt vele utazik. Papp Ferencről még a lottó pénz sem vették el, azt a magyar hatóságok kérezték, kik Hamburgban s ugy Fiumében a postatolvajra várnak.

Zarándoklás a szentföldre. A jövő év tavaszán a fővárosból zarándoklat indul a szentföldre. Egy Nyitra vármegyei esperes-plebánus vezeti a zarándoklatot, a kik mártírus 4-én kelnek utra és április közepén térnek vissza.

Vívó-akadémia Hátszeg. Hátszegről írják, hogy ott megtartott vívó-akadémia nagyon előkelő közönség gyűlt egybe. Az iskolavonás bemutatásánál br. Chappon Izabella tűnt fel. István János kolozsvári kardbajnok (a K. E. A. C.) az amatőr mérkőzésben legelőt, aranyéremmel és tiszteletdíjjal. A seregek közül Pallardi Ervin okl. vívómester és Tóth Ferencz dévai vívómester aranyérmel és tiszteletdíjjal nyertek. Legszébb mérkőzés volt István János (K. E. A. C.) és Pallardi Ervin okl. vívómester között. Br. Chappon Samu aranykoszorús vívómester egy aranygyűrűt kapott emlékül. Részt vettek még szép sikerrel: Muzsany, Jován, dr. Meskó, dr. Suki, dr. Ajtai, dr. Károlyi stb.

Betörés egy adóhivatalba. Tegnap éjjel — mint nekünk jelentik — ismeretlen tettesek betörték a huszti adóhivatalba. Miután ott két van pénzszekrény van elhelyezve, a tettesek nem tudták, hogy melyik szekrényben van a pénz s véletlenül ép azt a szekrényt fúrták át, a melyekben nem volt. Így a betörők kénytelenek voltak három órai kínos munka után eredménytelenül távozni. A másik pénzszekrényben, a melyet a tettesek nem fúrtak keresztül, vagy 80 000 korona pénz volt. A csendőrség keresi a tetteseket.

Nagy tűz egy olajgyárban. Hatalmas tűzvész pusztított tegnap a kora reggeli órákban Mezőtelepen a Bihar Szilágyi Olajgyár Részvénytársaság gyártelepén, a mely az államvasutak közelében áll. A tűz reggel fél öt órakor ütött ki a gyártelep expedíró raktárában s olyan gyorsan harapódzott tovább, hogy pár perc alatt lángokban állott az egész raktárépület és az ugyanott levő kádár-műhely is. Szerencsére a tüzet hamarosan észrevették s a gyár tűzoltósága rögtön hozzálátott a tűz lokalizálásához s ebben a munkájában nemsokára segítségére jött a közönségi tűzoltóság is, valamint az állomás személyzete az ott levő lecsendölve. Erős és önfeláldozó munka után sikerült a tüzet eloltani. A tűzvész folytán semmi üzemzavar nem állott be s a kár is megtérül a biztosításon.

Játék a revolverrel. A revolverrel való gondatlan játék megingat halálos szerencsétlenséget okozott Szentgerice (Maros-Torda várm.) közönségben. A határban ugrasni marhákát őrzött

egy néhány 16—17 éves suhanc. Megfáztak, hát tüzet raktak. Tréfalóköz közben aztán Urszuly Sándor elővette revolverét s mutogatta a többieknek. Addig forgatta, piszkálta, a míg egyszerre csak elsült s a szemben álló Kuti Albertet úgy mellbe lötte, hogy nyomban összeesett.

Matróz-lázadás magyar hajón. A magyar keleti tengerhajózási társaságnak „József Ágost főherceg” nevű új hajója szombaton Calaisból jött Velenczébe érkezett. Délután Pezzoli András hajóparancsnok Merigo Angelo és Landano Antal genovai illetőségű matrózokkal fölment konzulatunkhoz, a hol jelentést tett, hogy a tengerészek utközben fellázadtak és súlyos fegyelmi sértést követve el, nem akartak engedelmeskedni. A konzul úgy ítélte, hogy a matrózokat azonnal fizesse ki és bocsássa ki a szolgálatból. Miközben azonban a hajó kapitánya vele be szelgett, Merigo matróz berohant a szobába, dühösen rátámadt a parancsnokra, a kit többször arcul ütött és összevissza vert. A merénylőt csak nagynehezen bírták lefogni. Csakhamar csendőretek küldtek, a kik a két matrózt — mert a másik is szidalmazta a kapitányt — letartóztatták. A matrózok azt állítják, hogy azért tagadtak meg a hajón az engedelmeséget, mert embertelen szolgálatra akarták őket kényszeríteni és enni sem adtak nekik megelégedően.

Románia egy új polgára. Mint a bukaresti újságokban olvassuk, a román szenátus december tizenhatodikán tartott ülésén elismerte Brote Jenőt, a mely nagyszabású hírlapíró, Románia polgárának. Brote Jenő hosszabb ideig a román tülök vezetője volt Magyarországon, s a kolozsvári memorandum-pörbe is bele volt keverve, de több rendbeli büntetés elől Romániába szökött, a hol az irredentisták legbüzböbb vezetője lett. Tavaly évült volna el a búcsúlelkény, s még az elévülést követő napokon folyamodást nyújtott be Brote a belügyminisztériumhoz, hogy tiz esztendő távollét által elvesztett magyar állampolgárságát megújíthassa. Tiszta István gróf belügyminiszter azonban megtagadta a kérését, a mi egészen helyes és jogos elintézés. Brote erre a román kormányt kérte, hogy törvényhozása útján adja meg neki a román állampolgárságot s ezt meg is kapta. Örülünk neki.

A legrövidebb nap. A nap ma, esütőtől, a Bak eszillagzt jegybe lép s ezzel újra hosszabbodni kezdenek a napok. Reggel 7 óra 19 perczkor megkezdődik a naptári tél. A meteorológiai tél, a melyet december elsőjétől számítanak, idáig fölöttebb szelid, nedves és ködös lefolyású volt s teljesen hasonló volt az idei őszhöz, a mely, mint a száraz nyár után másképp nem is volt várható, ugyancsak bő csapadékok hozott s így kiegyenlítette a hiányt, a miben a szárazság idején szenvedtünk. Hó úgy szelvény alig volt még és eddigleg 5 fok a zérus alatt volt a hideg maximuma elemében a múlt évi téllal, mikor november végétől december közepéig a hideg lefolyású volt a hideg uralkodott. Egyelőre semmi jel sem vall arra, hogy a mostani időjárás változni fog és nem lehetetlen, hogy fekete karácsonyunk lesz az idén.

Az osztályorsjáték tegnap húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

25.000 koronát nyert: 37115.
10.000 koronát nyert: 11349.
3.000 koronát nyert: 93720.
2.000 koronát nyertek: 83792 36775 34949.
1000 koronát nyertek: 100883 104434 70720 28157.
500 koronát nyertek: 36480 6903 105478 97844 75061 86824 29316 36035.
300 koronát nyertek: 37512 64511 33424 97 96345 90073 43670 107236 35590 98770 92987 35645 41417 37642 41300 3078 63123 53310 73640 21757 83885 37044 29633 4416 16595 47697 92942 33750 84569 7757 11614 48045 72868 85234 34633 64549 33874.

Határszéli forgalom. Predealon december hó 18-án belépett 239 személy, kilépett 133. Ebből belépett lejárt okmányokkal 6, okmány nélkül 8, idegen alattvaló 134. Az eljárás megindított 14 személy ellen. Szabályos utiköltséggel ellátva belépett román kívándorló zsidó 69.

A Fiumei Kávébehozatali Társaság (kolozsvári főkötele Matyas király-ter 12.) ez idei termésű válogatott kitűnő minőségű kávéi és teái megérkeztek. Különösen kiemeljük Soerabaja Jáva kávékeverék különlegességünket, mely úgy kitűnő zamata, mint kiváló jó ize tekintetében fölülmúlja a világ összes kávéit. Ugyanitt óriási raktár-készlet van állandóan a legkitűnőbb fajta teakból, Kuba, Jamaica és valódi angol rumok, rizs, magyar és francia csokoládé, cacao, likör és cognacból. Rendkívüli olcsó, eredeti fiumei árak.

Joánovics testvérek fényképészeti, festészeti és fénykép nagykövetségi műtermük Matyas király-ter 23. sz. (Szatmár-ház.) Alandó fénykép-kiallítás a műterm kapubejárta nál levő kirakatokban.

Irodalom.

**** Itália. Berzeviczy Albert könyve.** Berzeviczy Albert Olaszországról szóló művének, mely nagyrészt utirajzok és tanulmányokat foglal magában, oly nagy sikere volt, hogy a Franklin Társulat-ot arra készítette, hogy a könyvből második kiadást bocsásson közre. Szükségessé tette ezt az a körülmény is, hogy a kiváló szerző tollából azóta ugyancsak Olaszországra vonatkozó egész sor újabb tanulmány jelent meg.

Ebben a második kiadásban ezek az új tanulmányok is bent foglaltak s megbő-

vült a könyv nagyszámu oly illusztrációival, mely az első kiadásban nem szerepel.

Uj, gazdagabb alakjában, bizonyára épen olyan érdeklődéssel fogadja a magyar közönség ezt a könyvet, mint a múlttal az első kiadást, méltányolva a mű jelentős szellemi tartalmát, a melynek az utirajz csak vonzó, kellemes, élvezetes külső formája, foglalataja alapos tanulmányból és önálló gondolkodásból teremtett olyan művészeti és művelődéstörténeti feljegyzés, a mely a felszínes modern jelszavakkal szemben szerencsés dialektikával s helyes ítéllettel száll az olasz renaissance igazi jelentőségének védelmére.

Az új kiadás egész beosztásával támogatja az olvasót abban, hogy Olaszországról, művészetéről és műemlékeiről egységes, mindenben tájékoztató képet nyerjen. Erre szolgál a fejezetek sorrendje, mely egy olaszországi körut meutetbe foglalva, ismerteti egymástól Olaszország művészeti központjait. E központok a következők: Verona, Vicenza, Pádva, Venece, Ferrara, Ravenna, Rimini és San Marino, Nápoly, Róma, Tivoli, Subiaco, Assisi, Perugia, Firenze, Siena, Pisa, Génua, a Certosa, Milánó és Mantua.

Ugyancsak az olvasó támogatására, az áttekinthet megkönnyítésére szolgál a részletes név- és tárgymutató, mely az első kiadásban szintén nem volt meg.

A 33 éves, rendkívül díszes kötetű és kiállítású könyv még karácsony előtt megjelenik. Ára 12 korona.

**** Az Állatok Világa.** A 144. füzet, mely most jelent meg a magyar Brehm VII. kötetéből, a varasbeka félék ismertetését folytatja. Egyedülről kerül sorra a nálunk is honos zöld varasbeka, majd az amerikai aga, mely a legnagyobb békafajok egyike, továbbá a nagyorrú béka, melylyel a varasbeka családja kezdődik. Sokkal kedvezőbb állatok ezeknél a csinos levélbeka félék, melyek közt az európai zöld béka mindnyájunknak jó ismerősünk. A hosszú és szép általános jellemzés, melyet a füzetben olvashatunk róluk, több érdekességgel gazdagodott a szerkesztő gondossága folytán s nagyban hozzájárul ahhoz, hogy még jobban megszeressük a fűgő és élénk kis állatokat. Furcsa állat a Braziliában honos kovaabeka, melynek sajátos kellemesen csengő, érezes hangja van s ha többen kuruttyolnak, szinte azt hihetők, hogy egész csomó bádogos kalapálást halljuk. Az érzékeny békák nemzetisége arról nevezetes, hogy a nőstény hátán hordja a petéit s ott is érleli meg a porontyok kibujását. Az asóbékák egyik-másik nemzetisége igen nagyon megnő s ebbe tartoznak az egyetlen békafajok, a melyeknek himjai az emberellen védekezni iparkodnak, széles szájukat eltűntik s egyúttal hangosan nyávogva, kaptaknak az ember kezé után. Ebből a családból valók a nálunk is honos unák, továbbá a Közép-Európában található dajkabeka, melyet azért hívnak így, mert a him magára csavarva hucszolja, dajkálja a nőstényből kihuzott petezsinórt. Utaltatos külsejű és igen nagy a Dél-Amerikában élő pipabeka, mely néha 20 cm. nagyra is megnő. Vele végződik a békák rendje, mely után a farkos kétél-tűk általános jellemzése kezdődik a füzet utolsó lapjain. A számos feketenyomású kép mellett, mely a szöveget magyarázza, külön mellékleten kapjuk az ökrbeka képét, melynek eredeti rajzát Müttel készítette természet után. A magyar Brehm, melyet dr. Bálint Sándor egyetemi tanár szerkeszt, a Légrádi Testvérek (V. Vácsi-kört 78.) kiadása és füzetekben jelenik meg. Egy-egy füzet ára 80 fillér, vagy pedig 12 füzet, bérmentesen küldve 9 kor. 60 fillér. Az eddig megjelent füzetek összesen hét vastag kötetet tesznek, melyek mindegyike külön is kapható díszes félbőrbe kötött kötetként 18 koronáért.

Művészet.

*** Vén leányok.** Barrie poétikus vígjátékát tegnap is szép számu közönség nézte igazi nemes élvezettel. Alig van a színház mostani repertoárjának darabja, a mely ilyen megfelelő, gondos, jólleltatott és emelkedett színvonalú előadásban jutna a publikum elé. A darab finom fordulatait, diszkrét színeit, csendes melancoliáját ódon világának vonzó-báját nagy figyelemmel, szerencsés megérzéssel juttatják érvényre a szereplők. A mi benne tényleg nem egészen harmónizál, kissé kiritk, az is inkább a rendező külső hatásokat kereső izlésének rovására írhatók, mint a szereplők indiskreziójára. Kiváló és minden tekintetben művészi siker jut azonban osztályrészül Palotai Piroskának, a vén leány Susann kitűnő személyesítójének. Földadata pedig nem könnyű, mely önként kínálta a sikert. Egy művészi lélekrajz, bármily életelevevésséggel, karakterisztikusan és aprólékosan van megírva, sosem a halás szerepek közé számított, sőt nagy elmélyedést, átérzést, ugyanannyi gondot, a művészi szinthezinek nagy erejét és képességét kívánja meg személyesítőtől, Palotai Piroka exzellál ezekkel a tulajdonokkal Susann alakításában. Az ő vén leánya csupa jószág, tetteles, réklül való őszinteség. Gyámoltalanságában félrevonulva az életől szíve csak testvére szeretetével van tele. Annak a boldogságával akarja megtölteni lelkét, ha már maga nem lehetett boldog. Mikor annak a szerencsétlenségére s rácsakad, viseli megadással, a minden lázongása csak egy nehez sőhaj. Kissé komikus színben tűnik föl, mikor gyengéssé megpróbálja szembe szállani az élet küzdelmeivel, kiméletlenségével, de ez a komikum a mosolygás mellett a részvét és rokonszenv érzését is fölébreszti mellette. Főneművészi diszkrezióra vall, hogy Palotai P. mindezeket a vonásokat híven elutadta ta-

lálni és sehol tul nem megy azokon a határokon, a mit az író intenciója elébe szabott. Alakítása ezért válik különösen hevesessé, a mely a színjátszást és alakító erő igazi művészi fejlettségében és öntudatosságában mutatja. Hogy a közönség is méltányolni tudja, mutatja az a lelkes és őszinte taps mely gyakorta nyíltzinen is felé hangzik, még inkább az a jóleső érzés, csendes derű, mely a nézők lelkét elárasztja ennek az életmű alaknak szemlélésénél.

Horváth Paula pompás Phoebe alakításáról már volt alkalmunk nagy dícsérettel emlekezni meg. A közönség sokat tapsolja esztéről-estére művészi játékát. *Mészáros, Laczkó Aranka, Hajnal, Bérczi, Kassai* vesznek még részt az előadásban.

*** Deborah.** „Deborah”-t, Birchpfeiffer Sarolta nagyhatalú romantikus drámáját adják holnap Tölvölgyi Margittal a czimzercben. Ez lesz az utolsó előadás a karácsonyi szünetek előtt.

*** Ujdonságok.** Két ujdonság bemutatójával áll ugyszólván készen a színház művészi személyzete, melyek közül először, már a jövő héten, kerül színe Zierer nagyhirű operettje, a „Sviahók”, utánna mindjárt Kazaticzky Antal színműve, a „Tetemrehívás”.

*** Növendék-hangverseny.** A kolozsvári zenekonzervatorium ma, esütőtől este fél 8 órakor tartja az ideai első növendék hangversenyt az intézet helyiségében, változatos műsrral.

A zenekonzervatorium pártól tagjai egyikeit az átadott szelvényekért Lepage Lajos Mátyás király-téri üzletében vehetik át. Nem pártolók 1 kor. belépti díjat fizetnek. Az ujjonnan belépti pártól tagok 1905. évről szóló szelvényeiket erre a hangversenyre is használhatják.

Színházi műsor:

Csütörtök: A vándorlegény (b. 77. sz.).
Péntek: Deborah (b. 78. sz.).
Szombat: Szünet.

TÁVIRATOK.

A helyzet

Budapest, decz. 22. A politikában a mai napon valóságos szélcsend állott be. A képviselők legnagyobb része már el is hagyta a fővárost.

Bizalom a kormánynak.

Budapest, decz. 22. Tisza István gróf miniszterelnökhöz a mai délelőtt folyamán Fogarásról, Hévízről, Szász-Fehérvárról, Szászudvarról, Zólyomról, Paksról, Dunaföldváról, Eperjesről érkeztek lelkeshangú üdvözlő táviratok.

Megszökött sikkasztó.

Budapest, decz. 22. *Billetz Ignác*, egy budapesti borkgyár üzletvezetője, ma nagy pénzügyösszeg elikkasztásával megszökött a fővárosból. A rendőrség a nyomozatot bevezette.

Az orosz-japán háború.

London, decz. 22. Sanghaiból jelentik, hogy a japánok újabb általános támadásra készülnek. Port-Artur hét védőerőssége közül már ötöt elfoglaltak.

Csifu, decz. 22. „Lady Mitchel” nevű gőzös angol lobogóval, de norvég legénységgel nagymennyiségű lővszer és dinamit rakománnyal ma heves viharban elérte Port-Arturt.

London, decz. 22. Egy legújabb távirat szerint a japánok kénytelenek voltak a Jeszán erősséget feladni, mert az orosz aknáknak telrobbanása nagy kárt tett bennük.

Közigazdaság.

Kovácsna szénsavtengere.

Régóta ismeretes a székelyek földjén az az óriási szénsavgyász kiemelés, melyhez hasonló alig akad a földkerekségen s ettől van a Hargita vonalának mindkét oldalán a pártalan ásványos vízterület, melynek kiaknázása a munkában kifáradt és szenvedő emberiség érdekében alig tud egy-egy lépést előrehaladni. Sokszor elmondottuk már az újságok lapjain, kongresszusokon, gyűléseken, hogy székely földünk kezdetlegesek, kényelmet nem nyújtanak, drágák, stb. stb. Pedig ha van valami, a mi a székelyek során segíthet, úgy az legnagyobb mértékben a természet ezen kincsének terszerű kihasználása lehetne. Nagy a küzdelem ama általánosan elterjedt hittel szemben, hogy az u. v. Székelyföld hegyei telve vannak drága természeti kincsekkel, hol — ha 15—20 cm. vastag lignittréteget lát valaki — mindjárt milliókat érő kőszénbányáról ábrándozik.

Az egyedüli számbavehető természeti kincs, a mit eddig is ismerünk, csak a szénsavgyász, mely egyrészt a lépten-nyomon elbukkanó szénsavas forrásokat szolgáltatja, a miket úgy, a hogy — ha egyébre nem, hát ivóvíznek — mégis csak felhasználnak, de másrészt a földből szabadon kiemlő szénsavgyász szadokot óta felhasználatalanul ilanik el.

Az utóbbi évtizedek technikai vívmánya az, hogy a kiemlő gázt össze tudják gyűjteni, kis térfogatra sűrűsíteni, úgy, hogy az könnyen szállítható legyen s a mily mértékben szaporodtak a szénsavsűrítő gyárak, oly mértékben napról-napra a folyékony szénsav technikai felhasználásának is szélesült a köre. A 90-es évek elején létesült hazánkban az első természetes szénsavgyázt sűrítő-gyár Torján, Háromszék vármegyében, mely a *Budós-barlang* nagyobb hirtet érdemlő kiemlő szénsavgyázt dolgozta fel.

Ugy látszik azonban, hogy az itt fejlődő gázt idegen alkatrészeitől nem tudták kellően megtisztítani, vagy talán a gyár vezetésében volt a hiba, mert pár év múlva a gyár becsülette üzemét. Sokkal szerencsésebb helyzetbe került a málnási *Siculia* szénsavsűrítő-gyár, mely a 90-es évek végén indult meg s egy 4-6 m. furólukból nyeri a felhasználandó gázt. A gyár üzeme évről-évre fokozódott, úgy, hogy újabban egy második furólukot mélyesztettek le és pedig szintén eredménytel, bár az ebből kiemlő gázt még nem használják fel, mert az előző furás ledezi a szükségesletet.

Hány ilyen pontja van a Székelyföldnek, a hol hasonló gyárat lehetne felállítani? Azt legkevésbé az tudná megmondani, ki a Székelyföldet legjobban ismeri. A Hargita mentén alig van terület, a hol szénsavgyázt ne találhatnánk, de talán egyetlen olyan pont sines, mint *Kovácsna*, hol dr. *Pálfi* Mór osztálygeológus tudományos megállapítása szerint a közönség egy nagy részén minden kut, minden pince telve van szénsavgyázzal, a mi jelenleg felhasználatalanul kárba vész. Mily nagyszabású gyárat lehetne itt létesíteni, a mely nemcsak Magyarország, hanem sok külföldi országot is elláthatna sűrített szénsavval, mert a gáz természetesen itt jóval olcsóbb lenne, mint a mesterségesen előállított szénsavgyáz ára.

A folyékony szénsav felhasználása napról-napra terjed s talán nemsokára eléjük azt az ideális kort, hogy helyet talál az a házi használatban is s jég helyett nyáron át ezzel fogjuk lehűteni és élvezetessé tenni ételünket, italunkat.

✕ **Románia búzát vásárol.** Bukarestből jelentik, hogy azok a híresztelések, melyek szerint a román kormány a buzakivitel megtiltását tervezi, alaptalanok. Ellenben igaz az, hogy a román kormány nagy mennyiségű búzát vásárol, hogy a szegényebb lakosság hiányzó élelmi szerét, a tengerit, valahogy pótolja.

Felelős szerkesztő: HEGYESY VILMOS

Kiadó és lapfajdos: AJTAI K. ALBERT

NYILT-TÉR.

A Színye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag- és kövszénybántalmak ellen, húgyúti és vizeleti nehézségeknél, a cukros húgyútról, továbbá a légző és emésztési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csirmentes! Kapható ásványvízkezelésben vagy a *Salvator-forrás* igazoltatásával Eperjesen

146 78—80

Ajtai K. Albert

könyvnyomdájá

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 4. sz.

(Telefonszám: 364.)

Könyvek, füzetek, heti, havi folyóiratok, meghívók, névjegyek, plakátok, körlevelek, szép számla-írlapok stb. stb.

nyomtatását

s azoknak izléses, hibátlan és a megrendelő által megszabott időre való elkészítését

felelősség mellett

— elvállalja. —

* E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

1861. szám.
1904. évről.

517 1-1

Árverési hirdmény.

Alórt bíróági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a Nagyrákos városi kir. bíróságnak 1904. évi Sp. V. 553/4. számú végzése következtében dr. Bárdos Imre n. várad ügyvéd által képviselt Léva Mártin javára Újhegyi Mór és társai ellen 377 kor. 56 fill. s jár. erejéig elrend. és az ugyanazon bíróságnak 1904. Sp. V. 558/2. sz. végzése alapján 1904. évi aug. hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 9630 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: nyomdai gépek, bútör, szekrények, stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bírósága 1904-ik évi Sp. V. 554/4. számú végzése folytán fenti tőkekövetelés és egyéb bíróság már megállapított és az ezutáni költségek erejéig Kolozsvárt, Jókai-utca 15. sz. a. leendő esküszékre 1904. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezen oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsárón alól is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi november hó 30. napján.

Liget József,
kir. bír. végrehajtó.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

Sz. 224685—904.
CH.

516 1-1

Hirdmény.

Vitelidj-kedvezmény Fiuméből szállítandó kukoricza-küldeményekre.

Köztudomás végett közöljük, hogy a magyar kir. államvasutak összes vonalain és a pécs—barcsi vasuton, valamint a magyar kir. államvasutak kezelése alatt álló baja—zombor—újvidéki, debrecen—füzesabonyi, debrecen—hajdunászi, dunántúli, győr—veszprém—dombóvári, keszthelyvidéki, nógrádmegyei, szent-lőrincz—szlávina—naszici, szlavonai, tiszapolgár—nyiregyházi és tiszalök—büdszentmihályi és eszék—zárgrábi (zagorai) helyi érdekű vasutakon, továbbá a szamosvölgyi és mohács—pécsi vasutakon, valamint a cs. és kir. szab. kassa—oderbergi vasut és a cs. és kir. szab. déli vasut magyar vonalain (ez utóbbi vasut Sopron kiz. lajta-szentmihályi vonalának kivételével) szállítandó kukoriczára a **takarmány-inség tartamára** engedélyezett Cb. osztály a Fiuméből szállítandó ily küldeményekre f. évi december hó 10-től visszavonásig, de legkésőbb 1905. évi május hó végéig terjedő érvényre a helyi forgalomra vonatkozólag megállapított és már közzétett feltételek fentartásával a magyar-adorai kötelei díjszabás 1. főzetében foglalt C osztályú díjtételek alapján rovatolás után fog számíttatni.

Tárházakban reexpediált küldemények után ezen díjszámítás csak vízszáritás után lesz érvényesíthető.

Budapest, 1905. év december hó 16-án.

A magyar kir. államvasutak
a részes vasutak nevében is.

A Richter-féle

Horgony-Kőépítőszekrények

már annyira ismeretesek és kedveltek, hogy tulajdonképpen nem szorulnak további ajánlásra; már 25 év óta a gyermekek kedvence játéka, amely alkalmas kiegészítőszekrények által mindig érdekesebbé és tanulságosabbá alakítható. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált és szabadalmazott

Horgony-Hidépítőszekrények

által is tervszerűen kiegészíthető, úgy, hogy a gyermekek ilyen szekrény hozzávásárlása után pompás vashidakat is felállíthatnak. Bővebbet találunk a képes építőszekrény-árjegyzékben, amely kívánatra készségesen beküldetik és a mely számtalan felette érdekes bírálatot tartalmaz a st. louis-i világkiállításról.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények, valamint a Horgony-Mozsaik és egyéb felette érdekes rakási játékok — 75 f., 1 K. 50 f., 3 kor. és azon felüli áron minden finomabb játékszertőlben kaphatók. Bevásárláskor azonban a sok hamisítvány miatt igen óvatossá legyünk és olyan szekrényt, amely a híres „Horgony” védjeggyel ellátva nincsen, mint hamisítat visszautasítsunk, mert ottalan volna, jó pénzt silány utánzatért kidobni. A ki zene-kedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres Imperator és Libellion zenélő-művekről.

Richter F. Ad. és Társa,

kir. udvari és kamarai szállítók.

Iroda és raktár: Bécs, I. Operngasse 16.

Gyár: Bécs, XIII. (Hietzing).

URAK!
Tarin-
capsulák.

Levegőmentes gyöngyök a Santal-fa legfinomabb olajával 0.28 telítve. Orvosok által nagyon ajánlva hólyag-bántalmaknál. Teljesen ártalmatlan és gyógyító szer. Utánzásoktól óvakodni kell.

Ára 3 korona.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerárban Király-utca 12. és Andrássy-út 26. 483 6—52

Előnyös vétel!!

Nagy karácsonyi vásár!!

Senki el ne mulassza magának meggyőződést szerezni az olcsó árjegyzékről!

Baba-javítások.

33 darabból álló üveg-készlet	2-95
6 darab boros-pohár, metszett	—30
6 darab vizes-pohár,	—36
1 6 személyes étkező-készlet, 27 drb	7-45
1 6 „ tea-készlet	3-95
1 6 „ kávé-készlet, 14 drb	2-80
Likör-készlet	—45
Francia mozgó-baba már	—16
Baba-készletek már	—15
Thüringiai alakok már	—50

Minden vevő, ki már 5 frtra vásárol, saját életnagyságu arezképét kapja teljesen ingyen, csupán a keretér fizet 1 frt 50 krt.

Teljes tisztelettel

Müller utóda Somlyai

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 4.

Magyar Fém- és Lámpaárú-Gyár

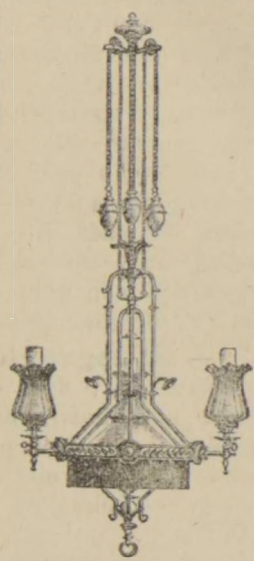
Részvénytársaság

Ezredéves országos kiállításán díszoklevél.

Légszusz- és villamos
csillárok

a legegyszerűbb kivittől
a legpazarabbig.

Raktár Kolozsvár:

Budapest—Kőbánya.

Petroleum-lámpák!

Stilszerű újdonságok!

Fém- és díszmútagyak.

Valódi Király-olaj

a legjobb biztonsági petroleum.

Mátyás király-tér.

Szőlővessző!

A világhírű „DELAWARE” adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell! * * * * *

A phyloxera-ellen áll!!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek. — Nagymennyiségű

„Delaware-vessző” és szőlőoltvány eladás!

Czim: Sziggyártó Nagy Mihály Felső-Segesd.

Lugas-vesszők 20 drb két órással csak 10 korona.

478 12—16

Kolozsvári

Zakarepénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 korona 89 fillér.

Betétek könyvecskére, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613-20.

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7.

saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratú, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra,

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán-, vagy üzleti váltókat a legmértékesebb kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában érték-papírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásnak közvetlen szomszédságában fekvős szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazda-közönség rendelkezésére.

Kézi zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad arany- és ezüst-tárgyakra, valamint bármennyű ingóságokra a törvény által megszabott kamat mellett.

Telefonszám: 364.

Alkalmoszerűnek vélem tisztelettel tudatni, hogy a legmodernebb betűkkel és minden más a nyomtatáshoz szükséges legelső gyárakból hozott díszítő-anyagokkal dúsan fölszerelt

könyvnyomdám

— abból a szempontból indulva ki, hogy az izléstelenül kiállított meghívó a meghívottra sem gyakorol kedvező benyomást — különös gondot fordít a béli meghívók és táncrendek izléses kiállítására még akkor is, ha azok egyszerűbb táncvígalmak stb. céljára szolgálnak is.

Miután áram is mérsékelték, semmi ok nincs arra, hogy akkor, ha gazdagabb kiállítás munkára van szükség, fővárosi, ha pedig egyszerűbbre, egy egyszerű berendezett kis nyomdára, vagy éppen specialiter nem nyomdára, bizassék annak előállítására.

Tisztelettel

Ajtai K. Albert könyvnyomdájá.

Kolozsvár,
Deák Ferencz-utca 4. sz.